

‘Het is elk jaar twee keer goud’

Asperges en leliebloembollen. Dat is een bijzondere combinatie voor een kweker. Henk de Weerd en zijn familie doen het toch al dertig jaar in Raalte. Het zijn twee verschillende takken van sport. Henk: “Zeg maar twee keer goud.” De twee seizoenen van de gewassen passen prima bij elkaar.

Tekst: Ellis Langen | Fotografie: René Faas

De automaat voor de huisverkoop bij De Weerd Asperges en Bloembollen in Raalte staat er dit jaar voor het eerst. Wat een genot is dat voor de ondernemers. Het geeft vooral in de avonduren en op zondagen heel veel rust, vertelt Florentina, de vrouw van Henk. “We zorgen dat die automaat vol is en doen om 6 uur ’s avonds de winkel op slot. Nu hebben we weer een avond.” Het is een echt familiebedrijf, waar ook zoon Jeroen en schoondochter Annemarie hun handen vol aan hebben in het aspergeseizoen. Continu gaat de bel. Henk haalt een visitekaartje tevoorschijn: ‘Familie De Weerd’ staat erop. “Zo treden we graag naar buiten. We doen het allemaal samen.” Naast 30 ton asperges, allemaal geteeld voor de consument en zo’n zestig horeca-afnemers, teelt het bedrijf 15 hectare lelies op contract voor Langedijk Lelies BV in Hoogwoud. Het is elk jaar ‘twee keer goud kweken’, zo noemt en voelt de kweker het ook. “Lelies zijn een heel andere tak van sport, maar als de bollen eenmaal in de grond zitten, voel ik me er net zo verantwoordelijk voor als voor de asperges.”
Qua verdiensten haalt het bedrijf 50 procent omzet uit de asperges en 50 procent uit de bollen. De combinatie is vrijwel uniek. Waarom? “De bloembollen komen uit Noord-Holland en de asperges uit Limburg. Die twee takken ontmoeten elkaar gewoon niet snel”, verklaart Henk met een knipoog.

Henk en Florentina De Weerd.

In 1991 begon de familie met de contracteelt. Voor die tijd teelden ze heel veel verschillende vollegrondsgroenten en deden die van de hand in hun eigen winkel. Maar toen supermarkten hun aanbod vers uitbreidden met lokale producten en de schaalvergroting bij collega-vollegrondstelers een vlucht nam, beperkten ze zich tot asperge en prei. Prei werd vrij snel afgebouwd omdat de bollentak snel groeide en toen nog veel handwerk vroeg. De twee seizoenen van de gewassen passen prima bij elkaar. “Aan de lelies heb je na het planten niet veel werk tot aan het koppen eind juni. Het aspergeseizoen stopt traditioneel op 24 juni. Daarna moet het gewas herstellen.”
Wel zijn het twee kapitaalintensieve teelten. “Maar aan een duur product kun je meer verdienen”, aldus Henk. De lelietak is groter geweest. Rond 1996 zat de familie op ruim 45 hectare en hadden ze drie contractgevers. In 2002 gingen ze het schip in toen een contractgever zijn rekening in januari niet kon betalen. Noodgedwongen teelden ze daarna een deel voor eigen rekening. Henk: “Maar na zeven jaar was ik er helemaal klaar mee. De bloembollenhandel is verschrikkelijk hard, dat moet je liggen en de handel gebeurt in het westen en niet in het oosten. Bovendien waren we te klein.”
Sinds 1998 telen ze alleen nog maar voor Langedijk. Het gaat om leverbare bollen. “Schubbenteelt hebben we ooit wel gedaan, maar in het voorjaar is hier te veel kans op nachtvorst. Dan moet je gaan beregenen, terwijl je tot over je oren in de asperges zit.”

LELIESHOW

Op fijne lemige zandgrond staan Oriëntals en LA’s voor Langedijk. De Weerd zoekt grond en samen met de contractgever wordt deze dan goed gekeurd en plantklaar gemaakt. Het plantwerk doet Langedijk zelf, want die weet hoe dik en waar wat het beste kan staan. Daarna is het aan De Weerd, maar er is vaak overleg. Als het gewas erop staat, komt Langedijk eens per week langs voor controle. Dit jaar telen ze al het virus- en ziektevrij materiaal. Bij De Weerd komt eens in de veertien dagen een teeltadviseur van de firma Agriant. Met hem en Langedijk bepalen ze de spuitschema’s. “Vroeger zetten de contractgevers nog middelen hier neer en hadden we dat maar te spuiten, nu gaat alles veel meer in overleg.” Het selecteerwerk doet Langedijk.
Henk vindt lelies een prachtig product. Hij pakt er een dik fotoboek bij van de asperge-opendagen die ze georganiseerd hebben. Daar kwamen wel een paar duizend mensen op af. Daarbij hielden ze diverse keren een ‘lelieshow’. Samen met zijn vrouw reed hij met een vrachtwagen asperges langs de broeiers en kwam met een volle vrachtwagen lelies terug. De bloemen waren niet alleen voor de aankleding. “We wilden klanten en omwonenden laten zien wat de leliebollenteelt voor moois brengt.”
In een straal van 10 kilometer is De Weerd de enige die bollen teelt. De lol van telen gaat er soms wel van af omdat de teelt bij burgers in een slecht daglicht staat. Al valt dat in zijn omgeving nog mee. Henk houdt goed contact met omwonenden. Zo staat er bij de huurgrond van dit jaar een huis in het midden. Hier blijft hij royaal omheen. “Ik heb een drie meter brede groenstrook gezet en ingezaaid met bloemen. Dat had ik van tevoren niet met hen overlegd, maar kwam ter sprake omdat hun pony’s opeens tussen de lelies liepen.” Hij houdt ook altijd rekening met de omgeving als hij spuit. “Als ik kinderen zie spelen of als er mensen in de tuin zitten, kom ik gewoon later terug.” Omdat hij zo’n kleine oppervlakte teelt, kan hij daarin ook flexibel zijn.

‘Contractgevers zetten vroeger de middelen neer en die hadden we maar te spuiten’

De lelies staan aan de andere kant van het dorp. Het is amper groeizaam weer geweest en vandaag is een kletsnatte dag. Florentina: “Het is geen idyllisch plaatje. Her en der staat het vol met waterplassen. Gelukkig is de afwatering vrij goed.” Ook zij loopt geregeld door het gewas, vooral na hagelbuien. “Dat zijn voor ons broekpoepmomentjes”, zegt zoon Jeroen, die ook is aangeschoven omdat het middagpauze is. De groene en paarse asperges die boven de grond groeien, zijn erg kwetsbaar voor hagel. Ook Annemarie schuift aan, maar die zit nooit lang. De bel blijft maar gaan. Gelukkig kan ze inschatten of ze nog een paar happen kan nemen. Een bewakingscamera geeft zicht op de parkeerplaats.
Jeroen en Annemarie nemen over een paar jaar de maatschap over. Zij gaan niet verder met lelies. Jeroen heeft naast dit werk een eigen bedrijf in industriële automatisering, waardoor deze tweede poot onder het bedrijf niet noodzakelijk meer is. Zelf geeft hij aan dat ook het negatieve beeld rondom de bollenteelt meespeelt. “Waarom zou je iets gaan doen wat meestal niet gewaardeerd wordt, ook al is dat vaak gebaseerd op vooroordelen en onwetendheid? Op onze asperge-opendagen stelt men kritische vragen. Dat mag natuurlijk, maar het geeft niet veel energie als je je continu moet verdedigen.”

Al achttien jaar werkt er twee dagen in de week een kok op het bedrijf.

Florentina vertelt dat ze het jammer vindt dat de bloembollensector echt een mannenwereld is. Ze ging een keer mee naar een KAVB-bijeenkomst, want meegaan met Henk naar bijeenkomsten en studieclubs was ze gewend in de vollegrondsgroentesector. In een zaal met tweehonderd man was ze de enige vrouw. “Ik dacht serieus: slapen ze nog in deze sector? Waarom zijn er geen vrouwen bezig met de teelt?” Ze vertelt dat ze een ‘loeidrukke’ tijd achter de rug hebben. Door corona had de winkel een stuk meer aanloop. Zelfs jongeren komen nu asperges halen. “Die klanten willen we nu aan ons binden. We verkopen nu bijvoorbeeld twee verschillende kant-en-klare roerbakpakketten en aspergequiches.” Al achttien jaar werkt er twee dagen in de week een kok op het bedrijf. Hij maakt er verschillende lekkernijen met asperges, variërend van aspergebitterballen tot aan de aspergesoep op de oude manier gemaakt met een roux van boter en bloem.
Henk laat de werkruimte zien en geeft uitleg bij de sorteermachine. Die snijdt de asperge op lengte, daarna worden ze gewassen en dan maakt een camera van elke asperge acht foto’s om ze zo te kunnen sorteren. De automatische aspergeschiller is prachtig om naar te kijken. “Tachtig procent gaat hier geschild weg.”

Door de winkel lopen is een lust voor het oog. Er liggen veel streekproducten, zoals kaas, worst en geitenmelk. Het valt De Weerd tegen om echt mooie streekproducten uit de buurt in de winkel te kunnen verkopen. “Ze hebben liever dat de consument naar hun eigen boerderijwinkel komt. Ik geef ze wel gelijk. Wij verkopen onze asperges nergens anders. Laat de mensen maar lekker hierheen komen.” Dat doen ze zeker. Zelfs op een kletsnatte dag halverwege mei is het nog lastig de parkeerplaats af te komen.

‘Te mooi product voor de veiling’

De vader van Henk de Weerd had eerst een bedrijf met veeteelt en slachtkuikens, maar stapte in 1980 over naar vollegrondsgroenten. Henk was toen nog automonteur, maar zag de tuinbouw wel zitten. Begin ’90 namen hij en zijn vrouw Florentina het over. Naast levering aan de veiling hadden ze toen al een grote huisverkoop. In 1993 werd het alleen huisverkoop, want ze maken naar eigen zeggen ‘een te mooi product voor de veiling’. Momenteel staat er 7 ha asperges buiten en 0,5 in de kas. Het is bijna een asperge-beleving geworden, met een zeer uitgebreide winkel en de georganiseerde aspergediners in de kas. Naast Henk, Florentina, zoon Jeroen en schoondochter Annemarie, werken er nog twee losse medewerkers en vier tot vijf internationale werknemers. Vier daarvan wonen op het bedrijf in vier ruime woonunits. Er staat 15 hectare lelies in Raalte, verdeeld over vijf blokken land.

